

Aan de directie van Brabant Water N.V.
T.a.v. de heer mr. drs. H. de Boer
Postbus 1068
5200 BC 's-HERTOGENBOSCH

Datum
26 september 2018

Behandeld door
S.E. van Gijzen MSc

Ons kenmerk
3114545860/2018.052644/MC

Onderwerp
Controleverklaring Bedrijfsverslag 2017

Geachte heer De Boer,

Hierbij doen wij u toekomen onze controleverklaring inzake het - door ons ter identificatie gewaarmerkte - Bedrijfsverslag 2017 van Brabant Water N.V.

Deze verklaring wordt afgegeven aan Brabant Water N.V. voor gebruik door de minister voor Infrastructuur & Milieu voor het toezicht in het kader van de Drinkwaterwet.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

~~drs. J.J. Zuidema RA~~

Bijlagen:

- Controleverklaring
- Gewaarmerkte verantwoording

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan Brabant Water N.V.

VERKLARING OVER HET BEDRIJFSVERSLAG DRINKWATERWATERBEDRIJVEN 2017

Ons oordeel

Wij hebben het bijgevoegde - door ons ter identificatie gewaarmerkte - "Bedrijfsverslag", bestaande uit twee tabellen en bijbehorende toelichting (hierna: Bedrijfsverslag) met betrekking tot het boekjaar 2017 van Brabant Water N.V. te 's-Hertogenbosch gecontroleerd.

Naar ons oordeel is het Bedrijfsverslag met betrekking tot het boekjaar 2017 van Brabant Water N.V. te 's-Hertogenbosch, in alle van materieel belang zijnde aspecten, opgemaakt in overeenstemming met de grondslagen zoals vastgelegd in het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015 en de invul- en auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven januari 2017.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, de grondslagen zoals vastgelegd in het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015 en de invul- en auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven januari 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het Bedrijfsverslag".

Wij zijn onafhankelijk van Brabant Water N.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van de basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring

Het Bedrijfsverslag is opgesteld voor de Minister voor Infrastructuur & Milieu met als doel Brabant Water N.V. in staat te stellen te voldoen aan de Drinkwaterwet. Hierdoor is het Bedrijfsverslag mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor Brabant Water N.V. en de minister voor Infrastructuur & Milieu en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor het Bedrijfsverslag

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het Bedrijfsverslag, in overeenstemming met het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015 en de invul- en auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven januari 2017. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opstellen van het Bedrijfsverslag mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het Bedrijfsverslag

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van het Bedrijfsverslag nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de eisen gesteld in het kader van de Drinkwaterwet, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat het Bedrijfsverslag afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor het opstellen van het Bedrijfsverslag en de toelichtingen die daarover in het Bedrijfsverslag staan.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van het Bedrijfsverslag en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of het Bedrijfsverslag de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 26 september 2018

Deloitte Accountants B.V.

Paraaf voor identificatiedoeleinden

Handwritten signature in black ink, appearing to read "J.J. Zuidema".
dts J.J. Zuidema RA

BEDRIJFSVERSLAG 2017

Drinkwaterbedrijf: Brabant Water
 Contactpersoon: Henk de Boer

Scope: publieke activiteiten drinkwater
 Definities en uitgangspunten: Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015
 Goedkeuring: via accountant
 Frequentie: jaarlijks
 Timing: voor 1 oktober van jaar t
 Hoe aanleveren: per bedrijf aan te leveren aan Minister voor Infrastructuur & Milieu en in afschrift aan ILT
 Looptijd aan te leveren informatie: 1 januari tot en met 31 december van jaar t-1
 Wet: Drinkwaterwet: artikel 12: lid 2

1.1 Opbrengsten en kosten drinkwateractiviteiten (mln €)			
	2017		2017
	Wettelijke activiteiten	Niet-wettelijke activiteiten	Totaal (Jaarrekening)
1a Opbrengsten drinkwateractiviteiten	€ 177,54	€ 20,10	€ 197,64
1b Operationele kosten	€ 107,97	€ 18,30	€ 126,27
1c Afschrijvingen	€ 32,28	€ 0,18	€ 32,42
1d Belastingen	€ 3,48	€ -	€ 3,48
1e Bedrijfsresultaat	€ 37,87	€ 1,64	€ 39,51
1f overige financiële lasten en baten	€ -0,82	€ -1,97	€ -2,80
1g Van wettelijke drinkwaterkosten	€ -	€ -	€ -
1h Gerealiseerde vermogenskosten	€ 34,65	€ 3,62	€ 38,27
1i Kosten vermind vermogen	€ 7,10	€ -	€ 7,10
1j Netto winst	€ 27,55	€ 3,62	€ 31,18

2.1 WACC-informatie (mln €)		2017
2a Balanstotaal per 1 januari (cf DWRegelina art. 6 lid 2)	€	909,82
2b Balanstotaal per 31 december (cf DWRegelina art. 6 lid 2)	€	974,33
2c Gemiddeld balanstotaal (cf DWRegelina art. 6 lid 2)	€	942,07
2d Toegestane vermogenskostenvoet	4,20%	
2e Vermogenskosten o.b.v. de door de Minister vastgestelde vermogenskostenvoet	€	39,57
2f Buitenlandse activiteiten 1% regelina (cf DWBesluit art. 8 lid 2 en 3)	€	0,57
2g Correctie bedrijfsresultaat t-2	€	
2h Toegestane vermogenskosten	€	39,00
3 Verschil tussen toegestane en gerealiseerde vermogenskosten (2h minus 2h)	€	4,35

Toelichting:
 In aanvulling op de bepalingen in de Invul- en auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven (januari 2017) wordt voor de toegepaste grondslagen van waardering en resultaatbepaling verwezen naar de jaarrekening 2017 van Brabant Water N.V., die zijn opgenomen op blz. 34 tot en met 38 van deze jaarrekening. In afwijking op het Protocol zijn bij de bepaling van de gerealiseerde vermogenskosten niet alleen de kosten en opbrengsten van de drinkwateropbrengsten in enge zin meegenomen, maar zijn alle kosten en opbrengsten beschouwd van de wettelijke activiteiten zoals deze zijn benoemd in de door ILT en Vewin overeengekomen lijst. Dit betekent dat onder andere de en gros leveringen en de werken voor derden mee zijn genomen in de bepaling van de vermogenskosten. De gemaakte aanpassing leidt tot hogere gerealiseerde vermogenskosten. Voor het balanstotaal per 1 januari en 31 december 2017 (cf DWRegelina artikel 6 lid 2) is het balanstotaal volgens de gecontroleerde jaarrekeningen 2016 en 2017 als uitgangspunt genomen.
 Teneinde te komen tot een drinkwaterbalans zijn de volgende posten geëlimineerd uit de balans:
 - uit de post materieel vast actief: de boekwaarde van het waterproductiebedrijf Zevenbergen (i.v.m. volledige toerekening aan industriewaterlevering) en de post niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbare activa. Er hebben geen andere correcties plaatsgevonden op het materieel vast actief, die zijn gewaardeerd tegen historische kosten met passivering van de van derden ontvangen bijdragen conform paragraaf 2.2 van Bijlage A Toelichting Financieel Model van het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015.
 - uit de post financieel vast actief: de deelneming in en vorderingen op groepsmaatschappijen (deze zijn immers werkzaam buiten het terrein van de drinkwaterlevering), de deelneming in Waterwinningsbedrijf Brabantse Blesbosch en de deelneming in de Reststoffenunie. De overige deelnemingen betreffen deelnemingen in drinkwatergerelateerde bedrijven en zijn diensgevolge niet geëlimineerd.
 - uit de post debiteuren het bedrag dat betrekking heeft op het meeliften op de waternota door gemeenten en waterschappen.
 - de post liquide middelen
 Uit het resultaat is verwijderd het resultaat deelnemingen voorzover zij betrekking heeft op de geëlimineerde posten. Uiteraard zijn de opbrengsten uit hoofde van de uitgezette middelen opgenomen (via de post overige financiële baten en lasten) in de gerealiseerde vermogenskosten aangezien deze betrekking hebben op drinkwateractiviteiten, voorzover het niet-geëlimineerde posten betreft.

1-Hertogenbosch, 28-9-2018

G. J. Van Nijland
 Algemeen directeur

Deloitte Accountants B.V.
 Voor identiteitsdoeloeinden.
 Behorend tot de controleverklaring
 d.d. 26 september 2018.

Retouradres: Postbus 756, 2700 AT Zoetermeer
Minister van Infrastructuur en Waterstaat
Mevrouw C. van Nieuwenhuizen
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

Datum	4 september 2018
Onderwerp	Bedrijfsverslag 2017
Ons kenmerk	B122410
Behandelaar	Bedrijfsverslag 2017
Bijlage(n)	Controleverklaring Bedrijfsverslag 2017

Geachte mevrouw Van Nieuwenhuizen,

Hierbij treft u van Dunea N.V. het bedrijfsverslag over het jaar 2017 dat op grond van de Drinkwaterwet artikel 12, lid 2 uitgebracht dient te worden, alsmede de bijbehorende controleverklaring.

Met vriendelijke groet,

Wim Dros
Algemeen directeur Dunea

Dunea N.V.
T.a.v. de heer W.M.E. Drossaert
Plein van de Verenigde Naties 11
2719 EG ZOETERMEER

29 augustus 2018

Referentie: PC7ZXXD2XV6T-1091507993-13

Betreft: bedrijfsverslag en controleverklaring 2017

Geachte heer Drossaert,

Hierbij ontvangt u een gestempeld exemplaar van het bedrijfsverslag 2017 en onze getekende controleverklaring d.d. 29 augustus 2018. Tevens zenden wij u één afschrift van bovengenoemde controleverklaring.

De controleverklaring, die is voorzien van een originele handtekening, dient te worden opgenomen bij het originele, door de directie ondertekende, bedrijfsverslag. Dit origineel is ten behoeve van uw eigen archief. Een afschrift van de controleverklaring is voorzien van de naam van de externe accountant, echter zonder persoonlijke handtekening. Wij bevestigen u akkoord te gaan met het opnemen van een afschrift bij een kopie van het bedrijfsverslag 2017, die identiek is aan het bijgevoegde gestempelde exemplaar.

Beperking in gebruik en verspreidingskring

Dit bedrijfsverslag met betrekking tot het boekjaar 2017 van Dunea N.V. te Zoetermeer en onze controleverklaring daarbij zijn uitsluitend geschikt voor gebruik door de minister voor Infrastructuur en Waterstaat voor het toezicht in het kader van de Drinkwaterwet en kunnen derhalve niet voor andere doeleinden worden gebruikt.

Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij graag bereid.

Hoogachtend,
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs. A.A. Meijer RA
partner

Bijlagen

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Fascinatio Boulevard 350, 3065 WB Rotterdam, Postbus 8800,
3009 AV Rotterdam
T: 088 792 00 10, F: 088 792 95 33, www.pwc.nl

PwC is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op overzichten aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl vindt u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de directie van Dunea N.V. te Zoetermeer

Verklaring over het bedrijfsverslag 2017

Ons oordeel

Naar ons oordeel is het bedrijfsverslag met betrekking tot het boekjaar 2017 van Dunea N.V. te Zoetermeer, in alle van materieel belang zijnde aspecten, opgemaakt in overeenstemming met de grondslagen zoals vastgelegd in het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015 en de invul- en auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven (januari 2017).

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben het bijgevoegde, door ons, voor identificatiedoeleinden gestempelde, 'bedrijfsverslag', bestaande uit twee tabellen en bijbehorende toelichting (het bedrijfsverslag) met betrekking tot het boekjaar 2017 van Dunea N.V. te Zoetermeer, gecontroleerd.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen en de invul- en auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven (januari 2017). Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het bedrijfsverslag'.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Dunea N.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Beperking in gebruik en verspreidingskring

Dit bedrijfsverslag met betrekking tot het boekjaar 2017 van Dunea N.V. te Zoetermeer en onze controleverklaring daarbij zijn uitsluitend geschikt voor gebruik door de minister voor Infrastructuur en Waterstaat voor het toezicht in het kader van de Drinkwaterwet en kunnen derhalve niet voor andere doeleinden worden gebruikt. De controleverklaring (of delen daarvan) mag daarom, zonder onze uitdrukkelijke schriftelijke toestemming vooraf, niet in welke vorm dan ook aan derden ter beschikking worden gesteld.

PC7ZXXD2XV6T-1091507993-13

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Fascinatio Boulevard 350, 3065 WB Rotterdam, Postbus 8800,
3009 AV Rotterdam
T: 088 792 00 10, F: 088 792 95 33, www.pwc.nl

PwC is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414408), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226388), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn de algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponneerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Wij aanvaarden derhalve geen aansprakelijkheid jegens derde partijen die inzage krijgen in deze verklaring of deze verklaring in handen krijgen. Dit doet geen afbreuk aan ons oordeel.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot het bedrijfsverslag en de accountantscontrole

---

Verantwoordelijkheden van de directie voor het bedrijfsverslag

De directie van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opstellen van het bedrijfsverslag, in overeenstemming met het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015 en de invul- en auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven (januari 2017). De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing dat het opstellen van het overzicht mogelijk wordt gemaakt zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het bedrijfsverslag

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over dit bedrijfsverslag. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat het bedrijfsverslag geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in het bedrijfsverslag. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van risico's dat het overzicht een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van het overzicht door de vennootschap, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de directie van de vennootschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van het overzicht. Wij hebben bij onze controle de aanwijzingen in acht genomen die zijn gegeven in de invul- en auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven (januari 2017) en het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015, zoals benoemd in hoofdstuk 5 van de Drinkwaterwet.

Rotterdam, 29 augustus 2018
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs. A.A. Meijer RA

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de directie van Dunea N.V. te Zoetermeer

Verklaring over het bedrijfsverslag 2017

Ons oordeel

Naar ons oordeel is het bedrijfsverslag met betrekking tot het boekjaar 2017 van Dunea N.V. te Zoetermeer, in alle van materieel belang zijnde aspecten, opgemaakt in overeenstemming met de grondslagen zoals vastgelegd in het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015 en de invul- en auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven (januari 2017).

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben het bijgevoegde, door ons, voor identificatiedoeleinden gestempelde, 'bedrijfsverslag', bestaande uit twee tabellen en bijbehorende toelichting (het bedrijfsverslag) met betrekking tot het boekjaar 2017 van Dunea N.V. te Zoetermeer, gecontroleerd.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen en de invul- en auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven (januari 2017). Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het bedrijfsverslag'.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Dunea N.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (VIO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Bepanking in gebruik en verspreidingskring

Dit bedrijfsverslag met betrekking tot het boekjaar 2017 van Dunea N.V. te Zoetermeer en onze controleverklaring daarbij zijn uitsluitend geschikt voor gebruik door de minister voor Infrastructuur en Waterstaat voor het toezicht in het kader van de Drinkwaterwet en kunnen derhalve niet voor andere doeleinden worden gebruikt. De controleverklaring (of delen daarvan) mag daarom, zonder onze uitdrukkelijke schriftelijke toestemming vooraf, niet in welke vorm dan ook aan derden ter beschikking worden gesteld.

PC7ZXXD2XV6T-1091507993-13

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Fascinatio Boulevard 350, 3065 WB Rotterdam, Postbus 8800, 3009 AV Rotterdam

T: 088 792 00 10, F: 088 792 95 33, www.pwc.nl

PwC is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414405), PricewaterhouseCoopers Pensioens Adviseurs B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn de algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene inkoopvoorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Wij aanvaarden derhalve geen aansprakelijkheid jegens derde partijen die inzage krijgen in deze verklaring of deze verklaring in handen krijgen. Dit doet geen afbreuk aan ons oordeel.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot het bedrijfsverslag en de accountantscontrole

---

Verantwoordelijkheden van de directie voor het bedrijfsverslag

De directie van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opstellen van het bedrijfsverslag, in overeenstemming met het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015 en de invul- en auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven (januari 2017). De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing dat het opstellen van het overzicht mogelijk wordt gemaakt zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het bedrijfsverslag

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over dit bedrijfsverslag. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat het bedrijfsverslag geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in het bedrijfsverslag. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van risico's dat het overzicht een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van het overzicht door de vennootschap, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de directie van de vennootschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van het overzicht. Wij hebben bij onze controle de aanwijzingen in acht genomen die zijn gegeven in de invul- en auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven (januari 2017) en het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015, zoals benoemd in hoofdstuk 5 van de Drinkwaterwet.

Rotterdam, 29 augustus 2018
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. A.A. Meijer RA

BEREIKINGSVERSLAG JAAR 2017

Drinkwaterbedrijf: Dunea N.V.
 Conlocatieruimte: Aard Kleinen

Scope: wettelijke activiteiten drinkwater
 Definities en uitgangspunten: Protocol Prescheverwijking Drinkwaterbedrijven 2015
 Goedkeuring: via accountants
 Frequentie: jaarlijks
 Telling: voor 1 oktober van jaar 2018
 Hoe aan te nemen: per bedrijf aan te leveren aan Minister voor Infrastructuur & Milieu en in afschrift aan IIT
 Looplijst aan te leveren informatie: 1 januari tot en met 31 december van jaar 2017
 Wet: Drinkwaterwet; artikel 12, lid 2

	2017		2016	
	Wettelijke activiteiten	Niet-wettelijke activiteiten	Totaal (jaarwinst)	Totaal (jaarwinst)
1a Oproerengen	145,02	6,45	151,48	
1b Operationele kosten	85,28	4,18	89,46	
1c Afschrijvingen	29,99	0,00	30,07	
1d Belastingen	13,02		13,02	
1e Bedrijfsresultaat	16,73	1,99	18,73	
1f Overige financiële resultaten en baten	1,11		1,11	
1g Vrij wettelijke drinkwaterkosten				
1h Gemiddelde vermogenskosten	37,84	1,99	39,84	
1i Kosten vreemd vermogen	7,83	0,03	7,86	
1j Netto winst	10,02	1,96	11,98	

2.1 WAAC-afhankelijk (m/n c)		2017		2016	
2a Balanspost per 1 januari (cf DWI-regeling art. 6 lid 2)	C	580,89	C	579,14	
2b Balanspost per 31 december (cf DWI-regeling art. 6 lid 2)	C	581,17	C	580,09	
2c Gemiddeld balanspost (cf DWI-regeling art. 6 lid 2)	C	581,03	C	580,02	
2d Toegestane vermogenskostenvoet	C	4,20%	C	4,20%	
2e Vermogenskosten o.b.v. de door de Minister vastgestelde vermogenskostenvoet	C	24,40	C	24,36	
2f Ruilmiddelen activa 1%, regeling (cf DWI-regeling art. 8 lid 2 en 3)	C	0,22	C	0,51	
2g Correctie bedrijfsresultaat	C		C		
2h Toegestane vermogenskosten	C	24,18	C	23,75	
3 Verschillen tussen toegestane en daadwerkelijke vermogenskosten (2h minus 1b)	C	6,34	C	5,42	

Toelichting:
 In aanvulling op de begalingen in de invul- en auditstructuur Bedrijfsvering Drinkwaterbedrijven (januari 2017) wordt voor de toepassing grondslagen van waardering en resultaatbepaling verwezen naar het jaarbericht 2017 van Dunea RIV pagina 42 t/m 47. De begalingen in de invul- en auditstructuur zijn voor 2017 niet gewijzigd en er zijn geen van het jaarbericht afwijkende grondslagen van waardering.

WAAC

3,07%

3,17%

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de directie van Evides N.V.

VERKLARING OVER HET BEDRIJFSVERSLAG DRINKWATERBEDRIJVEN 2017

Opdracht

Wij hebben het bijgevoegde - door ons ter identificatie gewaarmerkte - "Bedrijfsverslag 2017", bestaande uit twee tabellen en bijbehorende toelichting (hierna: Bedrijfsverslag) met betrekking tot het boekjaar 2017 van Evides N.V. te Rotterdam gecontroleerd.

Oordeel

Naar ons oordeel is het bedrijfsverslag met betrekking tot het boekjaar 2017 van Evides N.V. te Rotterdam, in alle van materieel belang zijnde aspecten, opgemaakt in overeenstemming met de grondslagen zoals vastgelegd in het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015 en de Invul- en auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven januari 2017.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, de grondslagen zoals vastgelegd in het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015 en de Invul- en auditinstructies Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven januari 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het Bedrijfsverslag".

Wij zijn onafhankelijk van Evides N.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van de basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring

Het Bedrijfsverslag is opgesteld voor de minister voor Infrastructuur & Waterstaat met als doel Evides N.V. in staat te stellen te voldoen aan de Drinkwaterwet. Hierdoor is het Bedrijfsverslag mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor Evides N.V. en de minister voor Infrastructuur & Waterstaat en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

De controleverklaring (of delen daarvan) mag daarom, zonder onze uitdrukkelijke schriftelijke toestemming vooraf, niet in welke vorm dan ook aan derden ter beschikking worden gesteld. Wij aanvaarden derhalve geen aansprakelijkheid jegens derde partijen die inzage krijgen in deze verklaring of deze verklaring in handen krijgen. Dit doet geen afbreuk aan ons oordeel.

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor het Bedrijfsverslag

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het Bedrijfsverslag in overeenstemming met het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015 en de Invul- en auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven januari 2017. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanig interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opstellen van het Bedrijfsverslag mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het Bedrijfsverslag

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van het Bedrijfsverslag nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Deloitte.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de elsen gesteld in het kader van de Drinkwaterwet, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat het Bedrijfsverslag afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de Interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de Interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor het opstellen van het Bedrijfsverslag en de toelichting die daarover in het Bedrijfsverslag staan.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van het Bedrijfsverslag en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of het Bedrijfsverslag de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 9 juli 2018

Deloitte Accountants B.V.

Paraaf voor identificatiedoeleinden:

drs. K.G. Auw Yang RA

BEDRIJFSVERSLAG 2017

Drinkwaterbedrijf: Evides N.V.

Scope: publieke activiteiten drinkwater
 Definities en uitgangspunten: Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015
 Goedkeuring: via accountant
 Frequentie: jaarlijks
 Timing: voor 1 oktober 2018
 Hoe aanleveren: per bedrijf aan te leveren aan Minister voor Infrastructuur & Waterstaat en in afschrift aan ILT
 Looptijd aan te leveren informatie: 1 januari tot en met 31 december 2017
 Wet: Drinkwaterwet, artikel 12, lid 2

1.) Opbrengsten en kosten drinkwateractiviteiten (min C)		Wettelijke activiteiten	Niet-wettelijke activiteiten	Totaal
1a	Opbrengsten	239,6	38,2	277,8
1b	Operationele kosten	134,5	11,1	145,6
1c	Afschrijvingen	60,9	2,7	63,6
1d	Belastingen	11,6	0,1	11,7
1e	Bedrijfsresultaat	32,6	24,3	56,9
1f	Overige financiële lasten en baten	0,3	0,0	0,3
1g	Vennootschapsbelasting	-0,4	-0,6	-1,0
1h	Gerealiseerde vermogenskosten	32,5	23,7	56,2
1i	Kosten vreemd vermogen	6,7	2,1	8,8
1j	Netto winst	25,8	21,6	47,4

2.) WACC-informatie (min C)		2017
2a	Balans totaal per 1 januari (cf DWRegeling art. 6 lid 2)	853,5
2b	Balans totaal per 31 december (cf DWRegeling art. 6 lid 2)	855,3
2c	Gemiddeld balanstotaal (cf DWRegeling art. 6 lid 2)	854,4
2d	Toegestane vermogenskostenvoet	4,2%
2e	Vermogenskosten o.b.v. de door de Minister vastgestelde vermogenskostenvoet	35,9
2f	Buitenlandse activiteiten 1% reoeling (cf DWBesluit art. 8 lid 2 en 3)	1,4
2h	Correctie bedrijfsresultaat t-1	0,0
2g	Correctie bedrijfsresultaat t-2	1,6
2h	Toegestane vermogenskosten	32,9
3	Verschil tussen toegestane en gerealiseerde vermogenskosten (2h minus 1h)	0,4

drs. E. Ruijters RA (Controleur Klant & Business Support)

ir. A.M. Ottolini (Algemeen Directeur)

Inleiding

In aanvulling op de bepalingen in de Inval- en auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven januari 2017 wordt voor de toegepaste grondslagen van waardering en resultaatbepaling verwezen naar het jaarverslag 2017 van Evides N.V. De toegepaste grondslagen in het bedrijfsverslag wijken niet af van de in het jaarverslag vermelde grondslagen.

Naar aanleiding van de door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) geuite kritiek op de onderbouwing van de drinkwatertarieven over 2013, heeft de sector het initiatief opgepakt om de transparantie van de opbouw van de drinkwatertarieven te vergroten. Dit heeft onder andere geleid tot een in overleg met ILT afgestemde herdefiniëring van wettelijke drinkwateractiviteiten. Het bedrijfsverslag 2017 is in overeenstemming met deze (her)definitie opgesteld.

Toelichting bij aanpassingen in het Bedrijfsverslag

In het jaarverslag 2017 van Evides N.V. worden verschillende juridische entiteiten geconsolideerd. Voor een overzicht hiervan wordt verwezen naar bladzijde 56 van het jaarverslag. Binnen de Evides groep zijn de wettelijke drinkwateractiviteiten ondergebracht in Evides N.V. enkelvoudig en N.V. Waterwinningbedrijf Brabantse Biesbosch. De gecombineerde cijfers van Evides N.V. enkelvoudig en N.V. Waterwinningbedrijf Brabantse Biesbosch zijn in het Bedrijfsverslag opgenomen in de kolom 'Totaal'. Ten behoeve van het Bedrijfsverslag worden hierop een aantal aanpassingen gemaakt die toezien op niet-wettelijke drinkwateractiviteiten. Deze correcties zijn in het Bedrijfsverslag opgenomen in de kolom 'Niet-wettelijke activiteiten' en houden met name verband met het volgende:

1. levering van ander water dan drinkwater,
2. resultaat deelneming van de entiteiten die niet-wettelijke activiteiten ontplooiën, en
3. het verlenen van diverse administratieve en management diensten ten behoeve van de niet-wettelijke drinkwateractiviteiten.

Hieronder wordt de achtergrond van elk van deze aanpassingen nader toegelicht.

Ad 1 - Levering van ander water dan drinkwater (EUR 1,4 miljoen impact op de gerealiseerde vermogenskosten uit niet-wettelijke activiteiten)
In de opbrengsten zijn opbrengsten opgenomen voor levering van niet-drinkwater (ruwwater en landbouwwater) aan Evides Industriewater B.V. Om hiervoor te corrigeren is uitgegaan van de werkelijke geleverde hoeveelheid water vermenigvuldigd met een tarief per soort niet-drinkwater. Het hiervoor gehanteerde tarief per m³ is afgeleid uit de vastgestelde begroting voor 2017 en is als volgt berekend:

Totaal aan niet-wettelijke activiteiten gealloceerde kosten, plus een opslag van 4,8% over aan niet-wettelijke activiteiten gealloceerde activawarde
Gedeeld door: begroot volume per water soort

- Het percentage van 4,8% is door Evides bepaald als een redelijk rendement dat op de niet-drinkwater activiteiten dient te worden gerealiseerd.
- Kosten zijn gealloceerd op basis van een directe toewijzing van de grote kosten aan het betreffende deel van het watersysteem (zoals een leidingnetwerk of productiefaciliteit). Hierna worden de kosten verder verdeeld op basis van de geschatte afzetverhouding (geleverde m³ water) tussen de wettelijke en de niet-wettelijke activiteiten van dat betreffende deel van het watersysteem.
- De activawarde van het betreffende deel van het watersysteem wordt gealloceerd op basis van de geschatte afzetverhouding (geleverde m³ water) tussen de wettelijke en de niet-wettelijke activiteiten.

Ad 2 - Resultaat deelneming van entiteiten die niet-wettelijke activiteiten ontplooiën (EUR 20,7 miljoen impact op de gerealiseerde vermogenskosten uit niet-wettelijke activiteiten)
Het resultaat deelneming van EUR 20,7 miljoen, betreft het resultaat van de deelneming Evides Industriewater B.V. Dit resultaat wordt gezien als een opbrengst uit niet-wettelijke activiteiten.

Ad 3 - Het verlenen van administratieve en management diensten (EUR 1,8 miljoen impact op de gerealiseerde vermogenskosten uit niet-wettelijke activiteiten)
Op concerniveau vinden algemene activiteiten plaats die mede dienstbaar zijn aan de niet-wettelijke deelnemingen (i.c. Evides Industriewater B.V.). Daarnaast koopt Evides Industriewater B.V. specifieke diensten in bij Evides N.V. De hieraan verbonden kosten worden zoveel mogelijk op basis van directe kostentoe wijzing en daar dit niet het geval is van representatieve verdeelsleutels in rekening gebracht bij Evides Industriewater B.V. Deze kosten en daaraan gerelateerde opbrengsten zijn verantwoord onder de niet-wettelijke activiteiten.

Overige opmerkingen

Uit het bedrijfsverslag over 2015 (t-2) blijkt een overschrijding van de maximale vermogenskosten met een bedrag van EUR 1,6 miljoen. Deze overschrijding is in de tariefstelling voor 2017 gecompenseerd.

Ministerie I&W
Minister van Infrastructuur & Waterstaat
Mw. drs. C. van Nieuwenhuizen-Wijbenga
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Bedrijfsverslag

Geachte mevrouw van Nieuwenhuizen-Wijbenga,

In de drinkwaterwet is aangegeven dat de drinkwaterbedrijven voor 1 oktober een bedrijfsverslag moeten inleveren van het afgelopen jaar. Dit bedrijfsverslag moet zijn voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring.

Bijgaand treft u het bedrijfsverslag van Oasen over 2017 aan. Tevens is de controleverklaring van onze accountant bijgevoegd.

oasen

Mocht u naar aanleiding van de bijgevoegde documenten nog vragen hebben, dan kunt u daarvoor terecht bij de contactpersoon die is vermeld op de bijlage.

Met vriendelijke groet,
Oasen

Bijlagen
2

Prof. dr. ir. W.G.J. van der Meer
Directeur

Bijlagen:

- Bedrijfsverslag 2017.
- Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Oasen N.V.

Nieuwe Gouwe O.Z. 3
Postbus 122
2800 AC Gouda

T 0182 59 33 11
www.oasen.nl

KvK 290 10639
BTW 001998079 B01

Kopie: Inspectie Leefomgeving en Transport
De heer ir. G.J. ten Napel.

BEDRIJFSVERSLAG 2017 (JAAR T-1)

Drinkwaterbedrijf: Ossen

Scope: publieke activiteiten drinkwater
 Definities en uitgangspunten: Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015
 Goedkeuring: via accountant
 Frequentie: jaarlijks
 Timing: voor 1 oktober van jaar t
 Hoe aanleveren: per bedrijf aan te leveren aan Minister voor Infrastructuur & Milieu
 Toegrijpbaar op: te leveren informatie: 1 januari tot en met 31 december van jaar t-1
 Wv: Drinkwaterwet, artikel 12, lid 2

	2017		
	Jaar t-1		
1.) Opbrengsten en kosten wettelijke drinkwateractiviteiten (min €)	Wettelijke activiteiten	Niet-wettelijke activiteiten	Totaal (jaarrekening)
1a Opbrengsten	€ 76,62	€ 0,32	€ 76,94
1b Operationele kosten	€ 46,84	€ 0,14	€ 46,77
1c Afschrijvingen	€ 14,11	€ 0,01	€ 14,12
1d Belastingen	€ 5,20	€ -	€ 5,20
1e Bedrijfsresultaat	€ 10,18	€ 0,17	€ 10,35
1f overige financiële lasten en baten	€ -	€ -	€ -
1g Vpb wettelijke drinkwateractiviteiten	€ -	€ -	€ -
1h Gerealiseerde vermogenskosten	€ 10,18	€ 0,17	€ 10,35
1i Kosten vreemd vermogen	€ 3,77	€ -	€ 3,77
1j Netto winst	€ 6,41	€ 0,17	€ 6,58

	Jaar t-1
2.) WACC-informatie (min €)	
2a Balanstotaal per 1 januari (cf DWRegeling art. 6 lid 2)	€ 249,18
2b Balanstotaal per 31 december (cf DWRegeling art. 6 lid 1)	€ 254,07
2c Gemiddeld balanstotaal (cf DWRegeling art. 6 lid 2)	€ 251,63
2d Toegestane vermogenskostenvoet	€ 4,20%
2e Vermogenskosten o.b.v. de door de Minister vastgestelde vermogenskostenvoet	€ 10,57
2f Buitenlandse activiteiten 1% regeling (cf DWBesluit art. 8 lid 2 en 3)	€ -
2g Correctie bedrijfsresultaat	€ -
2h Toegestane vermogenskosten	€ 10,57
3 Verschil tussen toegestane en gerealiseerde vermogenskosten (2h minus 1h)	€ 0,22

Toelichting:
 In aanvulling op de bepalingen in de Inval- en auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven wordt voor de toegepaste grondslag van waardering en resultaatbepaling verwezen naar het jaarverslag van Ossen. Voor zover de in het bedrijfsverslag toegepaste grondslagen afwijken van het jaarverslag worden de verschillen hieronder nader toegelicht met van toepassing.

Getekend voor akkoord namens Ossen N.V. door:

Naam: Prof. Dr. Ir. W.G. van der Meer

Functie: Directeur

Datum: 25/9/2018

VOEG TOEGELIJDEN
 Loo Audit & Assurance B.V.

datum: 4 SEP. 2018

Behoefte o.b. bereikbaar: 17:00 d.d. 14 sep 2018
 paraf: .....

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Kenmerk: RA9602

Aan: de aandeelhouders en de Raad van commissarissen van Oasen N.V. te Gouda

Opdracht

Wij hebben het bijgevoegde, door ons, voor identificatiedoeleinden gestempelde, "Bedrijfsverslag", bestaande uit 2 tabellen en bijbehorende toelichting (hierna: Bedrijfsverslag) met betrekking tot het boekjaar 2017 van Oasen N.V. te Gouda, gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opstellen van het Bedrijfsverslag, in overeenstemming met het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijf 2015 en de invulinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven. De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing dat het opstellen van het overzicht mogelijk wordt gemaakt zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over dit Bedrijfsverslag. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en de auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat het Bedrijfsverslag geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden te verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in het Bedrijfsverslag. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat het overzicht een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van het overzicht door de vennootschap, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de directie van de vennootschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van het overzicht. Wij hebben bij onze controle de aanwijzingen in acht genomen die zijn gegeven in de invulinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven en het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015, zoals benoemd in hoofdstuk 5 van Drinkwaterwet.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel is het Bedrijfsverslag met betrekking tot het boekjaar 2017 van Oasen N.V. te Gouda, in alle van materieel belang zijnde aspecten, opgemaakt in overeenstemming met de grondslagen zoals vastgelegd in het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015 en de invulinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven.

Beperking in gebruik en verspreidingskring

Dit Bedrijfsverslag met betrekking tot het boekjaar 2017 van Oasen N.V. te Gouda en onze controleverklaring daarbij zijn uitsluitend geschikt voor gebruik door de Minister voor infrastructuur & Milieu voor het toezicht in het kader van de Drinkwaterwet en kunnen derhalve niet voor andere doeleinde worden gebruikt. De controleverklaring (of delen daarvan) mag daarom, zonder onze uitdrukkelijke schriftelijke toestemming vooraf, niet in welke vorm dan ook aan derden ter beschikking worden gesteld. Wij aanvaarden derhalve geen aansprakelijkheid jegens derde partijen die inzage krijgen in deze verklaring of deze verklaring in handen krijgen. Dit doet geen afbreuk van ons oordeel.

Rotterdam, 14 september 2018

BDO Audit & Assurance B.V.
namens de

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

C.M. Steehouwer MSc RA

Postbus 2113 • 1990 AC Velselbroek • www.pwn.nl

Minister van Infrastructuur & Milieu
L.a.v. mevrouw C van Nieuwenhuizen
Postbus 20901
2500 EX 'S-GRAVENHAGE

Hoofdkantoor
Bezoekadres:
Rijksweg 501
1991 AS Velselbroek
T 023 541 33 33
F 023 525 61 05
E pwn@pwn.nl
🐦 [@pwnwateratuur](https://twitter.com/pwnwateratuur)

Bijlage(n)
2

Datum
08-08-2018

Ons kenmerk
UHZV-2-3379

Uw kenmerk

Doorkiesnr.

Onderwerp
Bedrijfsverslag 2017 PWN inclusief controleverklaring

Geachte mevrouw Van Nieuwenhuizen,

Hierbij ontvangt u het bedrijfsverslag 2017 van PWN, inclusief de verstrekte controleverklaring van de externe accountant.

Voor eventuele vragen of opmerkingen kunt u contact opnemen met Tanja Kroonenberg (06-5714 0589).

Met vriendelijke groet,
PWN

G. Jan Bosch
Sectordirecteur Bedrijfsvoering

BEDRIJFSVERSLAG 2017

Drinkwaterbedrijf: PWN waterleidingbedrijf Noord-Holland NV.

Scope: Wettelijke activiteiten drinkwater
Definitie en uitgangspunten: Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015
Goedkeuring: via accountant
Frequentie: jaarlijks
Timing: voor 1 oktober 2018
Hoe aanleveren: per bedrijf aan te leveren aan Minister voor Infrastructuur & Milieu
Looptijd aan te leveren informatie: 1 januari tot en met 31 december van jaar 2017
Wet: Drinkwaterwet; artikel 12; lid 2

		2017		
1.) Opbrengsten en kosten drinkwateractiviteiten (min €)		Wettelijke activiteiten	Niet-wettelijke activiteiten	Totaal
1a	Opbrengsten	€ 176,3	€ 13,3	€ 189,5
1b	Operationele kosten	€ 115,5	€ 11,2	€ 126,8
1c	Afschrijvingen	€ 36,6	€ 1,4	€ 38,0
1d	Belastingen	€ 0,2	€ 0,0	€ 0,2
1e	Bedrijfsresultaat		€ 0,6	€ 24,5
1f	<i>overige financiële lasten en baten</i>	€ 0,0	€ 4,4	€ 4,4
1g	Gerealiseerde vermogenskosten		€ 3,8-	€ 20,1
1h	<i>kosten vreemd vermogen</i>	€ 13,4	€ 0,3	€ 13,7
1i	Netto winst		€ 4,1-	€ 6,4

2.) WACC-informatie (min €)		2017
2a	Balanstotaal per 1 januari (cf DWRegeling art. 6 lid 2)	€ 649
2b	Balanstotaal per 31 december (cf DWRegeling art. 6 lid 2)	€ 660
2c	Gemiddeld balanstotaal (cf DWRegeling art. 6 lid 2)	
2d	Toegestane vermogenskostenvoet	4,2%
2e	Vermogenskosten o.b.v. de door de Minister vastgestelde vermogenskostenvoet	€ 27,5
2f	Buitenlandse activiteiten 1% regeling (cf DWBesluit art. 8 lid 2 en 3)	
2g	Correctie bedrijfsresultaat t-2	
2h	Toegestane vermogenskosten	€ 26,8
3	Verskil tussen toegestane en gerealiseerde vermogenskosten (2h minus)	€ 2,9
<i>In 2017 gerealiseerde WACC</i>		3,65%

Toelichting:

In aanvulling op de bepalingen in de Invul- en auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven wordt voor de toegepaste grondslag van waardering en resultaatbepaling verwezen naar het jaarverslag van PWN waterleidingbedrijf Noord-Holland NV. Voor zover de in het bedrijfsverslag toegepaste grondslagen afwijken van het jaarverslag worden de verschillen hieronder nader toegelicht:
...

Naam Mevrouw Mr. J.L. Cuperus

Functie Directeur PWN

Datum 20 juli 2018

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de directie van N.V. PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland

Opdracht

Wij hebben het bijgevoegde, door ons voor identificatiedoeleinden gestempelde, Bedrijfsverslag 2017 van N.V. PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland te Velsersbroek gecontroleerd. Dit Bedrijfsverslag bestaat uit twee tabellen en bijbehorende toelichting met betrekking tot het boekjaar 2017 (hierna: 'het Bedrijfsverslag').

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opstellen van het Bedrijfsverslag, in overeenstemming met het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015 en de invulinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven (versie januari 2017). De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opstellen van het overzicht mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over dit Bedrijfsverslag. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en de invulinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven (versie januari 2017). Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat het Bedrijfsverslag geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in het Bedrijfsverslag. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat het overzicht een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van het overzicht door de vennootschap, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de directie van de vennootschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van het overzicht.

YDHWSDQSJFKM-735902593-13

PricewaterhouseCoopers B.V., Prinses Margrietplantsoen 46, 2595 BR Den Haag, Postbus 30715,
3440 GS Den Haag

T: 088 792 95 20, www.pwc.nl

PwC is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414408), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54228388), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl kunt u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Wij hebben bij onze controle de aanwijzingen in acht genomen die zijn gegeven in de invulinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven (versie januari 2017) en het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015, zoals benoemd in hoofdstuk 5 van de Drinkwaterwet.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel is het Bedrijfsverslag met betrekking tot het boekjaar 2017 van N.V. PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland te Velsbroek, in alle van materieel belang zijnde aspecten, opgemaakt in overeenstemming met de grondslagen zoals vastgelegd in het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015 en de invulinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven (versie januari 2017).

Beperking in gebruik en verspreidingskring

Dit Bedrijfsverslag met betrekking tot het boekjaar 2017 van N.V. PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland te Velsbroek en onze controleverklaring daarbij zijn uitsluitend geschikt voor gebruik door de Minister voor Infrastructuur & Milieu voor het toezicht in het kader van de Drinkwaterwet en kunnen derhalve niet voor andere doeleinden worden gebruikt. De controleverklaring (of delen daarvan) mag daarom, zonder onze uitdrukkelijke schriftelijke toestemming vooraf, niet in welke vorm dan ook aan derden ter beschikking worden gesteld. Wij aanvaarden derhalve geen aansprakelijkheid tegenover derde partijen die inzage krijgen in deze verklaring of deze verklaring in handen krijgen. Dit doet geen afbreuk aan ons oordeel.

Rotterdam, 20 juli 2018
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs. A.A. Meijer RA

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de directie van Vitens N.V.

Verklaring over het bedrijfsverslag 2017

Ons oordeel

Naar ons oordeel is het Bedrijfsverslag met betrekking tot het boekjaar 2017 van Vitens N.V. te Zwolle, in alle van materieel belang zijnde aspecten, opgemaakt in overeenstemming met de grondslagen zoals vastgelegd in het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015 en de invul- en auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven 2017.

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben het bijgevoegde, door ons voor identificatiedoeleinden gestempelde, "Bedrijfsverslag", bestaande uit twee tabellen en bijbehorende toelichting (hierna: Bedrijfsverslag) met betrekking tot het boekjaar 2017 van Vitens N.V. te Zwolle, gecontroleerd.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd op basis van de grondslagen zoals vastgelegd in het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015 en de invul- en auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het bedrijfsverslag'.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Vitens N.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

VMEXWVDU5ZZ3-1925553356-13

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Paterswoldseweg 806, 9728 BM Groningen, Postbus 8060, 9702 KB Groningen

T, F: 088 792 94 24, www.pwc.nl

PwC is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijke voorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot het bedrijfsverslag en de accountantscontrole

---

Verantwoordelijkheden van de directie

De directie is verantwoordelijk voor:

- het opmaken van het bedrijfsverslag in overeenstemming met het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015 en de invul- en auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven 2017;
- een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van het bedrijfsverslag mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het bedrijfsverslag

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat het bedrijfsverslag geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van het bedrijfsverslag nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Groningen, 27 september 2018
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

A.L. Koops-Aukes RA

Bijlage bij onze controleverklaring over het bedrijfsverslag 2017 van Vitens N.V.

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van het bedrijfsverslag nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van het bedrijfsverslag

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat het bedrijfsverslag vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat het bedrijfsverslag afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van het bedrijfsverslag.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van het bedrijfsverslag en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of het bedrijfsverslag een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

LAAT WATER VOOR JE WERKEN

BEDRIJFSVERSLAG 2017

Drinkwaterbedrijf: Vitens N.V.
Trotterdam

ni

Scope: wettelijke activiteiten drinkwater
Definitie en uitgangspunten: Protocol Prestatievergelijking
Goedkeuring: via accountant
Frequentie: Jaarlijks
Timing: voor 1 oktober van jaar 2018
Hoe aanleveren: per bedrijf aan te leveren aan Minister voor Infrastructuur
Looptijd aan te leveren informatie: 1 januari tot en met 31 december van jaar 2017
Wet: Drinkwaterwet, artikel 12, lid 2

	Jaar 2017		Totaal (Jaarrekening)
	Wettelijke activiteiten	Niet-wettelijke activiteiten	
1.) Opbrengsten en kosten wettelijke drinkwateractiviteiten (mln €)			
1a Opbrengsten	€ 383,8	€ 6,5	€ 390,3
1b Operationele kosten	€ 200,9	€ 4,8	€ 205,5
1c Afschrijvingen	€ 89,9	€ -	€ 89,9
1d Belastingen	€ 12,2	€ -	€ 12,2
1e Bedrijfsresultaat	€ 80,8	€ 0,9	€ 81,7
1f overige financiële lasten en baten	€ -0,1	€ -	€ -0,1
1g <i>Vwb wettelijke drinkwateractiviteiten</i>	€ -	€ 0,2	€ 0,2
1h Gerealiseerde vermogenskosten	€ 80,9	€ 0,7	€ 81,6
1i <i>kosten vreemd vermogen</i>	<i>€ 33,7</i>	<i>€ 0,2</i>	<i>€ 33,9</i>
1j Netto winst voor belasting	€ 47,2	€ 0,5	€ 47,7

	Jaar 2017	
	€	%
2.) WACC-informatie (mln €)		
2a Balanstotaal per 1 januari (cf DWVRegeling art. 6 lid 2)	€ 1.720,2	
2b Balanstotaal per 31 december (cf DWVRegeling art. 6 lid 2)	€ 1.720,1	
2c Gemiddeld balanstotaal (cf DWVRegeling art. 6 lid 2)	€ 1.724,7	
2d Toegestane vermogenskostenvoet		4,20%
2e Vermogenskosten o b v de door de Minister vastgestelde vermogenskostenvoet	€ 72,4	
2f Buitenlandse activiteiten 1% regeling (cf DWBesluit art. 6 lid 2 en 3)	€ 2,0	
2g Correctie bedrijfsresultaat	€ 5,7	
2h Toegestane vermogenskosten	€ 84,7	
3 Verschil tussen toegestane en gerealiseerde vermogenskosten (2h minus 1a)	€ -16,2	

Toelichting:

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

25/09/18

01:000102

**Gemeente
Amsterdam**

Bezoekadres
Jodenbreestraat 25 3^e etage
1011 NH Amsterdam

Postbus 1078
1000 BB Amsterdam
Telefoon 020 254 9000
amsterdam.nl

Nr. 633.302.17-A

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de directie van de Stichting Waternet te Amsterdam

Ons oordeel

Wij hebben bijgaand door ons, voor identificatiedoeleinden gestempelde, Bedrijfsverslag bestaande uit 2 tabellen en bijbehorende toelichting (hierna: Bedrijfsverslag) van Waternet Amsterdamse Taken te Amsterdam over 2017 inzake de drinkwater activiteiten gecontroleerd.

Naar ons oordeel is het Bedrijfsverslag ingevolge de Drinkwaterwet van Waternet Amsterdamse Taken over 2017 inzake de drinkwater activiteiten in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de grondslagen zoals vastgelegd in het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015 en de invulinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven.

Toelichting

Zonder afbreuk te doen aan de strekking van ons oordeel brengen wij het volgende onder uw aandacht:

Zoals toegelicht in het Bedrijfsverslag heeft Waternet Amsterdamse Taken de in 2015 verrichte engros-leveringen als wettelijke drinkwateractiviteiten aangemerkt en is de gerealiseerde opbrengst begrepen in onderdeel 1a "Opbrengst wettelijke drinkwateractiviteiten". Dit is overeenkomstig de indeling volgens de invulinstructie bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven maar in strijd met artikel 3.2 van bijlage 1 "Financieel Model" van het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015. Vanwege het gegeven dat de engros-leveringen drinkwater betreffen, is dit niet als een materiële afwijking gewogen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de grondslagen zoals vastgelegd in het Protocol "Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015" en de invulinstructie "Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven" vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het Bedrijfsverslag".

Wij zijn onafhankelijk van Waternet Amsterdamse Taken zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Andere informatie

Het Bedrijfsverslag omvat andere informatie, die bestaat uit:

- Scope, definities en uitgangspunten;
- De bijbehorende toelichting.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met het Bedrijfsverslag verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij het Bedrijfsverslag.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met de invulinstructie "Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven".

Benadrukking van de basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring

Wij vestigen de aandacht op de vermeld scope, definities en uitgangspunten in de toelichting van het Bedrijfsverslag waarin de basis voor financiële verslaggeving uiteen is gezet. Het Bedrijfsverslag is opgesteld voor Waternet Amsterdamse Taken met als doel Waternet Amsterdamse Taken in staat te stellen te voldoen aan de vereisten voor het toezicht in het kader van de Drinkwaterwet. Hierdoor is het Bedrijfsverslag mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor Waternet Amsterdamse Taken en de Minister voor Infrastructuur & Milieu en de ILT en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verantwoordelijkheden van de directie

De directie van Stichting Waternet is verantwoordelijk voor het opstellen van het Bedrijfsverslag in overeenstemming met de grondslagen zoals vastgelegd in het Protocol "Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015" en de Invulinstructie "Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven". De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opstellen van het Bedrijfsverslag mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het Bedrijfsverslag

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

ACAM is bereikbaar per metro, sneltram (lijn 51, 53 en 54) en tram (lijn 9 en 14) halte Waterlooplein

Een routebeschrijving vindt u op www.amsterdam.nl

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van dit Bedrijfsverslag nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en de grondslagen zoals vastgelegd in het Protocol "Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015" en de invulinstructie "Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven", ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat het Bedrijfsverslag afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor het opstellen van het Bedrijfsverslag en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in het Bedrijfsverslag staan.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van het Bedrijfsverslag en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of het Bedrijfsverslag de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Amsterdam, 25 september 2018

D. Sadal RA RO
Auditdienst ACAM

BEDRIJFSVERSLAG JAAR 2017

Drinkwaterbedrijf: **Waternet**

Scope: wettelijke activiteiten drinkwater
 Definitie en uitgangspunten: Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015
 Goedkeuring: via accountant
 Frequentie: Jaarlijks
 Timing: voor 1 oktober van jaar t
 Hoe aanleveren: per bedrijf aan te leveren aan Minister voor Infrastructuur & Milieu en in afschrift aan ILT
 Looptijd aan te leveren informatie: 1 januari tot en met 31 december van jaar t-1
 Wet: Drinkwaterwet; artikel 12, lid 2

		Bedragen x € 1 miljoen		
		Jaar t-1		
1.) Opbrengsten en kosten wettelijke drinkwateractiviteiten (mln €)		Wettelijke activiteiten	Niet-wettelijke activiteiten	Totaal (Jaarrekening)
1a	Opbrengsten	€ 115,86	€ 2,74	€ 118,59
1b	Operationele kosten	€ 82,52	€ 2,49	€ 85,02
1c	Afschrijvingen	€ 22,15	€ 0,11	€ 22,26
1d	Belastingen	€ 0,49	€ -	€ 0,49
1e	Bedrijfsresultaat	€ 10,69	€ 0,14	€ 10,82
1f	overige financiële lasten en baten	€ -	€ -	€ -
1g	Vpb wettelijke drinkwateractiviteiten	€ -	€ -	€ -
1h	Gerealiseerde vermogenskosten	€ 10,69	€ 0,14	€ 10,82
1i	kosten vreemd vermogen	€ 10,53	€ 0,05	€ 10,58
1l	Netto winst	€ 0,16	€ 0,09	€ 0,25
2.) WACC-informatie (mln €)		Jaar t-1		
2a	Balanstotaal per 1 januari (cf DWRegeling art. 6 lid 2)	€ 309,14		
2b	Balanstotaal per 31 december (cf DWRegeling art. 6 lid 2)	€ 318,69		
2c	Gemiddeld balanstotaal (cf DWRegeling art. 6 lid 2)	€ 312,91		
2d	Toegestane vermogenskostenvoet	4,20%		
2e	Vermogenskosten o.b.v. de door de Minister vastgestelde vermogenskostenvoet	€ 13,14		
2f	Buitenlandse octrooien 1% regeling (cf DWBesluit art. 8 lid 2 en 3)	€ 1,00		
2g	Correctie bedrijfsresultaat	€ -		
2h	Toegestane vermogenskosten	€ 12,14		
3	Verschuif tussen toegestane en gerealiseerde vermogenskosten (2h minus 1g)	€ 1,45		

Gemeente Amsterdam

Auditeurstel ACIM

Toelichting:

In aanvulling op de bepalingen in de Inval- en auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven wordt voor de toegepaste grondslag van waardering en resultaatbepaling verwezen naar het jaarverslag van **Waternet Amsterdamse Taken**. Voor zover de in het bedrijfsverslag toegepaste grondslagen afwijken van het jaarverslag worden de verschillen hieronder nader toegelicht.

- Overeenkomstig de Inval- en auditinstructie 2017 en de jaarrekening Waternet Amsterdamse taken 2016 zijn de engros leveringen als wettelijke taak verantwoord. In het controleprotocol prestatievergelijking 2015 zijn engros leveringen nog als niet-wettelijke taak opgenomen. De opgave bij 1j betreft geen netto winst maar het exploitatieresultaat.
- In vraag 3 wordt gevraagd om het verschil tussen de toegestane en gerealiseerde vermogenskosten (2h minus 1g) te berekenen. Abusevelijka staat in deze toelichting van de vraag een onvolkomenheid, namelijk de gerealiseerde vermogenskosten zijn in de verantwoording niet aangeduid met 1g maar met 1h. De berekende uitkomst van vraag 3 in de verantwoording is het verschil tussen de toegestane en gerealiseerde vermogenskosten (2h minus 1h).

**Waterbedrijf
Groningen**

Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Minister van I&M
Mevrouw drs C. van Nieuwenhuizen
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

N.V. Waterbedrijf Groningen
Postbus 24
9700 AA Groningen
Griffeweg 99
Tel. (050) 368 86 88
Fax (050) 312 25 34
IBAN NL59BNGH0285096648
BIC BNGHNL2G
Internet: waterbedrijfgroningen.nl

Groningen, 21 september 2018

uw kenmerk / brief d.d.	-
briefnummer	RVR210918
behandeld door	
telefoon	
onderwerp	Bedrijfsverslag 2017
bijlage(n)	Bedrijfsverslag 2017 en controleverklaring accountant

Geachte mevrouw Van Nieuwenhuizen,

Op grond van de Drinkwaterwet artikel 12 sturen wij u hierbij het Bedrijfsverslag 2017 van N.V. Waterbedrijf Groningen. Dit bedrijfsverslag is voorzien van een controleverklaring van Ernst & Young Accountants LLP.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u naar aanleiding van bijgevoegde documenten nog vragen hebben, dan verneem ik dat graag.

Met vriendelijke groet,
N.V. Waterbedrijf Groningen

W.J. den Hertog
Adjunct directeur

BEDRIJFSVERSLAG JAAR 2017

Drinkwaterbedrijf: N.V. Waterbedrijf Groningen

Scope: wettelijke activiteiten drinkwater
 Definities en uitgangspunten: Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015
 Loopijd aan te leveren informatie: 1 januari tot en met 31 december van jaar 2017
 Wet: Drinkwaterwet; artikel 12; lid 2

	2017		
	Wettelijke activiteiten	Niet-wettelijke activiteiten	Totaal (jaarrekening)
1.) Opbrengsten en kosten wettelijke drinkwateractiviteiten (mln €)			
1a Opbrengsten	€ 51,38	€ 4,22	€ 55,60
1b Operationele kosten	€ 36,01	€ 3,74	€ 39,75
1c Afschrijvingen	€ 7,85	€ 0,15	€ 8,00
1d Belastingen	€ 1,26	€ -	€ 1,26
1e Bedrijfsresultaat	€ 6,26	€ 0,33	€ 6,59
1f <i>overloze financiële lasten en baten</i>	€ -	€ -	€ -
1g <i>Volu wettelijke drinkwaterkosten</i>	€ -	€ -	€ -
1h Geraaffiseerde vermogenskosten	€ 6,26	€ 0,33	€ 6,59
1i <i>kosten vromed vermogen</i>	€ 2,18	€ -0,02	€ 2,16
1j Netto winst	€ 4,08	€ 0,35	€ 4,43

	2017
2.) WACC-informatie (mln €)	
2a Balanstotaal per 1 januari (cf DWRegeling art. 6 lid 2)	€ 157,89
2b Balanstotaal per 31 december (cf DWRegeling art. 6 lid 2)	€ 168,00
2c Gemiddeld balanstotaal (cf DWRegeling art. 6 lid 2)	€ 162,94
2d Toegestane vermogenskostenvoet	4,20%
2e Vermogenskosten o.b.v. de door de Minister vastgestelde vermogenskostenvoet	€ 6,84
2f Buitenlandse activiteiten 1% regeling (cf DWBesluit art. 8 lid 2 en 3)	€ 0,24
2g Correctie bedrijfsresultaat	€ -
2h Toegestane vermogenskosten	€ 6,60
3 Verschil tussen toegestane en geraffiseerde vermogenskosten (2h minus 1g)	€ 0,34

Ter identificatie
 Ernst & Young Accountants LLP

Bedrijfsverslag Wbgr 2017.xlsx/ Bedrijfsverslaac/ print: 9/11/2018

Ernst & Young Accountants LLP
Leonard Springerlaan 17
9727 KB Groningen, Netherlands
Postbus 997
9700 AZ Groningen, Netherlands

Tel: +31 88 407 10 00
Fax: +31 88 407 25 05
ey.com

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Afgegeven ten behoeve van de minister voor Infrastructuur & Milieu

Aan: de directie van N.V. Waterbedrijf Groningen te Groningen

Ons oordeel

Wij hebben het bijgevoegde, door ons voor identificatiedoeleinden gewaarmerkte, "Bedrijfsverslag", bestaande uit twee tabellen en bijbehorende toelichting (hierna: Bedrijfsverslag) met betrekking tot het boekjaar 2017 van N.V. Waterbedrijf Groningen te Groningen, gecontroleerd.

Naar ons oordeel is het Bedrijfsverslag met betrekking tot het boekjaar 2017 van N.V. Waterbedrijf Groningen in alle van materieel belang zijnde aspecten opgemaakt in overeenstemming met de grondslagen zoals vastgelegd in het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015 en de invulinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het Bedrijfsverslag".

Wij zijn onafhankelijk van N.V. Waterbedrijf Groningen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van de basis voor het bedrijfsverslag en beperking in gebruik en verspreidingskring
Het Bedrijfsverslag is door N.V. Waterbedrijf Groningen opgesteld voor de minister voor Infrastructuur & Milieu met als doel N.V. Waterbedrijf Groningen in staat te stellen te voldoen aan het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015 en de invulinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven en voor gebruik door de minister voor Infrastructuur & Milieu voor het toezicht in het kader van de Drinkwaterwet. Hierdoor is het Bedrijfsverslag mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor N.V. Waterbedrijf Groningen en de minister voor Infrastructuur & Milieu en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor het bedrijfsverslag
De directie van N.V. Waterbedrijf Groningen is verantwoordelijk voor het opstellen van het Bedrijfsverslag in overeenstemming met het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015 en de Invulinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven. De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opstellen van het Bedrijfsverslag mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het bedrijfsverslag
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van dit Bedrijfsverslag nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en de auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat het Bedrijfsverslag afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de Interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de Interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor het opstellen van het Bedrijfsverslag en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in het Bedrijfsverslag staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van het Bedrijfsverslag en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of het Bedrijfsverslag de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 20 september 2018

Ernst & Young Accountants LLP

D.E. Engwerda RA

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

deJong&Laan

Accountants
Belastingadviseurs

WMD Drinkwater BV
T.a.v. de directie en raad van commissarissen
Postbus 18
9400 AA ASSEN

adres Van Elmptstraat 14
9723 ZL Groningen
telefoon 050-3166966
e-mail groningen@jonglaan.nl
internet www.jonglaan.nl

datum 9 juli 2018
betreft Toestemming openbaarmaking controleverklaring bedrijfsverslag
WMD Drinkwater BV 2017

ons kenmerk 79705642/1480/2017

Geachte directie en raad van commissarissen,

Hierbij ontvangt u een gewaarmerkt exemplaar van het Bedrijfsverslag 2017, voorzien van onze controleverklaring gedateerd 1 juni 2018.

Het Bedrijfsverslag met betrekking tot het boekjaar 2017 van WMD Drinkwater B.V. te Assen en onze controleverklaring daarbij zijn uitsluitend geschikt voor gebruik door de Minister voor Infrastructuur & Milieu voor het toezicht in het kader van de Drinkwaterwet en onze verklaring dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen. Wij geven u derhalve uitsluitend toestemming voor openbaarmaking van onze verklaring bij het Bedrijfsverslag voor dit doeleinde.

Met vriendelijke groet,

drs. H.W. ~~Waninger~~ RA

Paraaf voor waarmakingsdoeleinden

Drents drinkwater

BEDRIJFSVERSLAG JAAR 2017

Drinkwaterbedrijf: WMD Drinkwater B.V.

Scope: publieke activiteiten drinkwater
 Definities en uitgangspunten: Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015 en invul- en auditinstructie bedrijfsverslag drinkwaterbedrijven versie januari 2017
 Goedkeuring: via accountant
 Frequentie: jaarlijks
 Timing: voor 1 oktober van jaar t
 Hoe aanleveren: per bedrijf aan te leveren aan Minister voor Infrastructuur & Milieu
 Looptijd aan te leveren informatie: 1 januari tot en met 31 december van jaar t-1
 Wet: Drinkwaterwet; artikel 12; lid 2

1.) Opbrengsten en kosten drinkwateractiviteiten (mln €)		Jaar 2017			Jaar 2016
		Wettelijke activiteiten	Niet-wettelijke activiteiten	Totaal (jaarrekening)	Wettelijke activiteiten
1a	Opbrengsten drinkwateractiviteiten	€ 34,53	€ 0,68	€ 35,21	€ 33,22
1b	Operationele kosten	€ 20,81	€ 0,34	€ 21,15	€ 19,97
1c	Afschrijvingen	€ 8,75	€ 0,03	€ 8,79	€ 6,39
1d	Belastingen	€ 0,39	€ -	€ 0,39	€ 0,39
1e	Bedrijfsresultaat	€ 4,57	€ 0,31	€ 4,88	€ 6,47
1f	overige financiële lasten en baten	€ (0,20)	€ -	€ (0,20)	€ (0,13)
1g	Vpb wettelijke drinkwaterkosten	€ -	€ -	€ -	€ -
1h	Gerealiseerde vermogenskosten	€ 4,77	€ 0,51	€ 5,00	€ 6,60
1i	kosten vreemd vermogen	€ 1,49	€ 0,21	€ 1,70	€ 1,80
1j	Netto winst	€ 3,29	€ -	€ 3,29	€ 4,70

2.) WACC-informatie (mln €)		Jaar 2017	Jaar 2016
2a	Balanstotaal per 1 januari (cf DWRegeling art. 6 lid 2)	€ 142,62	€ 137,02
2b	Balanstotaal per 31 december (cf DWRegeling art. 6 lid 2)	€ 145,91	€ 142,62
2c	Gemiddeld balanstotaal (cf DWRegeling art. 6 lid 2)	€ 144,27	€ 139,82
2d	Toegestane vermogenskostenvoet	4,20%	4,20%
2e	Vermogenskosten o.b.v. de door de Minister vastgestelde vermogenskostenvoet	€ 6,06	€ 5,87
2f	Buitenlandse activiteiten 1% regeling (cf DWBesluit art. 8 lid 2 en 3)		
2g	Correctie bedrijfsresultaat t-2		
2h	Toegestane vermogenskosten	€ 6,06	€ 5,80
3	Verschil tussen toegestane en gerealiseerde vermogenskosten (2h minus 1h)	€ 1,29	€ (0,70)

Toelichting:

In aanvulling op de bepalingen in de Invul- en auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven wordt voor de toegepaste grondslag van waardering en resultaatbepaling verwezen naar het jaarverslag van WMD Drinkwater B.V.

... op de 10 oktober
 waar ...

bezoekadres Van Elmpstraat 14
9723 ZL Groningen
telefoon 050-3188966
fax 050-3138180
e-mail groningen@jonglaan.nl
internet www.jonglaan.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de directie en raad van commissarissen van WMD Drinkwater B.V. te Assen

Ons oordeel

Wij hebben het bijgevoegde door ons voor identificatiedoeleinden gestempelde "Bedrijfsverslag jaar 2017", bestaande uit 2 tabellen en bijbehorende toelichting (hierna: Bedrijfsverslag) met betrekking tot het boekjaar 2017 van WMD Drinkwater B.V. te Assen, gecontroleerd.

Naar ons oordeel is het Bedrijfsverslag met betrekking tot het boekjaar 2017 van WMD Drinkwater B.V. te Assen, in alle van materieel belang zijnde aspecten, opgemaakt in overeenstemming met de grondslagen zoals vastgelegd in het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015 en de invul- en auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven, gedateerd januari 2017.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en de invul- en auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het bedrijfsverslag'.

Wij zijn onafhankelijk van WMD Drinkwater B.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Beperking in gebruik en verspreidingskring

Dit Bedrijfsverslag met betrekking tot het boekjaar 2017 van WMD Drinkwater B.V. te Assen en onze controleverklaring daarbij zijn uitsluitend geschikt voor gebruik door de Minister voor Infrastructuur & Milieu voor het toezicht in het kader van de Drinkwaterwet en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor het bedrijfsverslag

De directie van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opstellen van het Bedrijfsverslag, in overeenstemming met het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015 en de invul- en auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven, gedateerd januari 2017. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opstellen van het overzicht mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het bedrijfsverslag

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van het bedrijfsverslag nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

deJong & Laan

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat het bedrijfsverslag afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in het bedrijfsverslag staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van het bedrijfsverslag en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of het bedrijfsverslag de opgave de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met het raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 1 juni 2018
De Jong & Laan Accountants B.V.

drs. F.W. Warrningen RA

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de directie van N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg

Ons oordeel

Wij hebben het bijgevoegde, door ons, voor identificatiedoeleinden gewaarmerkte "Bedrijfsverslag", bestaande uit twee tabellen en bijbehorende toelichting (hierna: Bedrijfsverslag) met betrekking tot het boekjaar 2017 van N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg te Maastricht gecontroleerd.

Naar ons oordeel zijn de gegevens opgenomen in het Bedrijfsverslag met betrekking tot het boekjaar 2017 van N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg te Maastricht in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de eisen zoals vastgelegd in het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015, de aanvulling op het protocol zoals vastgelegd in het financieel model benchmark 2017 en de invul- en auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven, versie 8 (hierna: de invul- en auditinstructie Bedrijfsverslag).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de het bedrijfsverslag'.

Wij zijn onafhankelijk van N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van de basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring

Dit Bedrijfsverslag met betrekking tot het boekjaar 2017 van N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg te Maastricht en onze controleverklaring daarbij zijn uitsluitend geschikt voor gebruik door de minister voor Infrastructuur & Milieu voor het toezicht in het kader van de Drinkwaterwet en kunnen derhalve niet voor andere doeleinden worden gebruikt.

De controleverklaring (of delen daarvan) mag daarom, zonder onze uitdrukkelijke schriftelijke toestemming vooraf, niet in welke vorm dan ook aan derden ter beschikking worden gesteld. Wij aanvaarden derhalve geen aansprakelijkheid jegens derde partijen die inzage krijgen in deze verklaring of deze verklaring in handen krijgen. Dit doet geen afbreuk aan ons oordeel.

Verantwoordelijkheden van de directie voor het bedrijfsverslag

De directie van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opstellen van het Bedrijfsverslag, in overeenstemming met het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015 en de invul- en auditinstructie Bedrijfsverslag. De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opstellen van het Bedrijfsverslag mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het bedrijfsverslag

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze financiële overzichten nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de invul- en auditinstructie Bedrijfsverslag, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in het Bedrijfsverslag. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat het Bedrijfsverslag een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van het Bedrijfsverslag door de vennootschap, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de directie van de vennootschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van het Bedrijfsverslag. Wij hebben bij onze controle de aanwijzingen in acht genomen die zijn gegeven in de invul- en auditinstructie Bedrijfsverslag en het Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2012, zoals benoemd in hoofdstuk 5 van de Drinkwaterwet waarop in 2017 een aanvulling is gekomen in de financieel model benchmark 2017.

Maastricht Airport, 6 juli 2017

Deloitte Accountants B.V.

Paraaf voor identificatiedoeleinden:

 P.G.M. Retra AA

BEDRIJFSVERSLAG 2017

Drinkwaterbedrijf: WML NV.

Scope: publieke activiteiten drinkwater
 Definitie en uitgangspunten: Protocol Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2015
 Goedkeuring: via accountant
 Frequentie: jaarlijks
 Timing: voor 1 oktober van jaar 2018
 Hoe aanleveren: per bedrijf aan te leveren aan Minister voor Infrastructuur & Milieu
 Looptijd aan te leveren informatie: 1 januari tot en met 31 december van jaar 2017
 Wet: Drinkwaterwet; artikel 12; lid 2

1.) Opbrengsten en kosten drinkwateractiviteiten (min €)		2017
1a	Opbrengsten drinkwateractiviteiten	€ 111,0
1b	Operationele kosten	€ 62,5
1c	Afschrijvingen	€ 27,5
1d	Belastingen	€ 0,8
1e	Bedrijfsresultaat	€ 20,2
1f	<i>overige financiële lasten en baten</i>	€ 0,1
1g	Gerealiseerde vermogenskosten	€ 20,2
1h	<i>kosten vreemd vermogen</i>	€ 11,6
1i	Netto winst	€ 8,6
2.) WACC-informatie (min €)		2017
2a	Balanstotaal per 1 januari (cf DWRegeling art. 6 lid 2)	€ 573,2
2b	Balanstotaal per 31 december (cf DWRegeling art. 6 lid 2)	€ 579,3
2c	Gemiddeld balanstotaal (cf DWRegeling art. 6 lid 2)	€ 576,2
2d	Toegestane vermogenskostenvoet	4,20%
2e	Vermogenskosten o.b.v. de door de Minister vastgestelde vermogenskostenvoet	€ 24,2
2f	Buitenlandse activiteiten 1% regeling (cf DWBesluit art. 8 lid 2 en 3)	€ 0,5
2g	Correctie bedrijfsresultaat t-2	€ 0,0
2h	Toegestane vermogenskosten	€ 23,7
3	Verskil tussen toegestane en gerealiseerde vermogenskosten (2h minus 1g)	
	<i>In 2017 gerealiseerde WACC</i>	3,51%

Toelichting:

In aanvulling op de bepalingen in de Invul- en auditinstructie Bedrijfsverslag Drinkwaterbedrijven wordt voor de toegepaste grondslag van waardering en resultaatbepaling verwezen naar het jaarverslag van WML NV. Voor zover de in het bedrijfsverslag toegepaste grondslagen afwijken van het jaarverslag worden de verschillen in de brugstaat weergegeven.

Deloitte Accountants B.V.
 Voor identificatiedoeleinden
 Behorend bij client
 d.d. 6 juli 2018